

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/922/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714203076
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6714203076.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci navrhovateľky X. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Z. XXXX/XX, XXX XX A., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi Consumer Finance Holding, a. s., so sídlom Hlavné nám. 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, zast. Beňo & partners advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 533,38 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene č. k. 10C/29/2014 - 42, zo dňa 25. júna 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 213,89 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu odporcu.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala vrátenia sumy 533,38 eur od odporcu z titulu bezdôvodného obohatenia, nie je dôvodný. Súd totiž nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by mala byť neplatná, resp. čiastočne neplatná Zmluva o úvere zo dňa 25.07.2008 v časti úrokov a poplatkov, na základe ktorej navrhovateľka plnila odporcovi celkom sumu 1.529,20 eur (istina 995,82 eur + úroky a poplatky 533,38 eur). Súd posúdil, že zmluva bola uzavretá v písomnej forme (spôsobom podľa ust. § 43a ods. 1 a § 43c ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka) a všetky navrhovateľkou spochybňované zmluvné dojednania uvedené v § 4 ods. 2 písm. d), e), g), i), j) zákona o spotrebiteľských úveroch podľa názoru súdu predmetná zmluva obsahuje, keďže je prípustné, aby tieto boli (tak ako v danom prípade) či už obsiahnuté v samotnom texte zmluvy o úvere ako takej, resp. v jej neoddeliteľných súčiastiach, ktorým boli Všeobecné obchodné podmienky (VOP) resp. Formulár o zmluvných podmienkach zmluvy (Formulár), a navrhovateľka prehlásila pri uzavretí úverovej zmluvy, že s nimi bola oboznámená, prevzala ich, nemá k nim žiadne výhrady. Pokiaľ obrana odporcu spočívala predovšetkým vo vznesení námietky premlčania nároku uplatneného navrhovateľkou predmetnou žalobou túto námietku súd posudzoval prednostne, avšak ju vyhodnotil ako nedôvodnú, aplikujúc pritom ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. , zásady úspechu účastníkov vo veci a podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

Namietala, že súd vec neprávne právne posúdil a vo veci nesprávne rozhodol.

Zásadným pochybením súdu je, že opomenul nedodržanie ust. § 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch odporcom. Odporca navrhovateľku ako spotrebiteľa neoboznámil pred uzatvorením zmluvy so zmluvnými podmienkami, hoci takáto povinnosť je daná vyššie uvedeným ustanovením. Predmetný úverový vzťah mal byť uzatvorený na podklade telefonického rozhovoru medzi navrhovateľkou a zamestnankyňou odporcu, na základe ktorého bolo následne navrhovateľke predložené tlačivo označené ako „Žiadosť o poskytnutie pôžičky“, ktorú navrhovateľka podpísala dňa 20.07.2008, pričom odporca na jej podklade následne vyhotovil „Zmluvu o poskytnutí pôžičky“, ktorú odporca opatril svojím podpisom dňa 25.07.2008 a spolu so Všeobecnými obchodnými podmienkami a Formulárom o zmluvných podmienkach zaslal navrhovateľke. Teda Formulár, s obsahom ktorého mala byť podľa § 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch navrhovateľka oboznámená pred uzavretím zmluvy jej bol doručený až po uzavretí zmluvy o pôžičke (v deň doručenia podpísanej zmluvy spolu s prílohami). Takýto postup odporcu je v rozpore so zákonom a spôsobuje neplatnosť zmluvy o úvere (o pôžičke). Podstatné je, že navrhovateľka bola do momentu uzatvorenia zmluvy (do podpisu zmluvy odporcom dňa 25.07.2008) oboznámená len s informáciami obsiahnutými v Žiadosti o poskytnutie pôžičky a taktiež to, že navrhovateľka podpisovala iba Žiadosť o poskytnutie pôžičky, pričom táto neobsahovala všetky náležitosti vyžadované ust. § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda ani pri najlepšej vôli nemôže byť považovaná za vzor Formulára v zmysle cit. zákona. A nesprávny je aj záver súdu spočívajúci v tom, že v danom prípade malo podpísaním Žiadosti o poskytnutie pôžičky (tlačiva predpripraveného a doplneného odporcom) dôjsť zo strany navrhovateľky k návrhu na uzavretie úverovej zmluvy a podpísaním Zmluvy o poskytnutí pôžičky odporcom k prijatiu tohto návrhu. Uvedené by mohlo platiť iba v prípade, ak by žiadosť o poskytnutie pôžičky obsahovala všetky údaje vyžadované ust. § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch a všetky dojednania obsiahnuté v Zmluve o poskytnutí pôžičky, ako i Formulári a VOP.

Konanie odporcu považuje navrhovateľka za konanie v rozpore s dobrými mravmi.

Ak by sa súd nestotožnil s názorom navrhovateľky o neplatnom uzavretí zmluvného vzťahu, tak navrhovateľka trvá na tom, že predmetný úver je nutné v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúčelný a bezpoplatkový, pretože zmluva o úvere (pôžičke) neobsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, na čo poukazovala už vo svojich predchádzajúcich podaniach a konkrétne nedostatky obsahových náležitostí zmluvy opakovane uvádza aj v tomto odvolaní (chýba údaj o celkovej výške a mene poskytnutého úveru, podmienky jeho čerpania, konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, výška, počet a termíny splátok istiny a úrokov a iných poplatkov).

Odporca navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľka svoje tvrdenia o údajných nedostatkoch zmluvy nepreukázala, resp. ich náležite ani nekonkretizovala. Dôvodom zamietnutia návrhu je konštatovaná platnosť zmluvy o úvere ako celku súdom. Odporca v konaní namietal aj premlčanie uplatňovaného nároku. Pre prípad, že by odvolací súd mal zato, že zmluva má nedostatky, resp. že nie je riadne uzavretá, námietku premlčania opakuje s odkazom na ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka upravujúce premlčanie nárokov z titulu bezdôvodného obohatenia. Odporca sa totiž nestotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že otázku premlčania v danom prípade je treba posudzovať podľa ust. Obchodného zákonníka (teda aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu). Podľa jeho názoru návrh navrhovateľky, ktorý bol podaný dňa 06.03.2014, bol podaný po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Napriek nesúhlasu odporcu s posúdením námietky premlčania prvostupňovým súdom má odporca za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne z dôvodu, že zmluva o úvere je platná a obsahuje všetky podstatné obsahové náležitosti.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) a f) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa ods. 1 § 212 O. s. p. odvolaciemu súdu prináleží preskúmať rozhodnutie prvostupňového súdu v rozsahu dôvodov odvolania, ktorými sú námietky proti odôvodneniu napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 154 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Uvedené ustanovenie platí primerane aj pre konanie na odvolacom súde (§ 211 ods. 2 O. s. p.). To znamená, že odvolací súd preskúmava rozhodnutie prvostupňového súdu z hľadiska tých skutočností (vziať do úvahy môže iba skutočnosti), ktoré tu boli (existovali) v čase jeho rozhodovania. K novým skutočnostiam, ktoré vznikli po vydaní rozhodnutia treba prihliadnuť, ak by tieto nové skutočnosti mohli mať vplyv na posúdenie správnosti rozhodnutia v čase rozhodovania súdu.

V zmysle § 205a O. s. p. zákon pripúšťa skutočnosti alebo dôkazy v odvolacom konaní, v ktorom sa napáda rozhodnutie v sporovom prvostupňovom konaní, iba v obmedzenom rozsahu. Účastník zásadne nemôže uplatniť v odvolacom konaní tie dôkazy a skutočnosti ktoré mohol uplatniť, ale neurobil tak v základnom konaní pred súdom prvého stupňa. Tieto skutočnosti nemôže vziať do úvahy ani odvolací súd. Dôkazy a skutočnosti, ktoré môže byť odvolacími dôvodmi aj keď neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú charakteristické tým, že sa považujú za výnimočné a viažu sa na konkrétne vymedzené procesné situácie v konaní pred súdom prvého stupňa.

Navrhovateľka svoj uplatnený nárok vyvodila zo zmluvného plnenia, a to z absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke (spotrebiteľskom úvere) v časti úrokov a poplatkov, t.j. z tej časti zmluvy, ktorú ale okresný súd nevyhodnotil ako neplatnú pre nedostatok absencie obligatórnych náležitostí zmluvy podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch. Okresný súd vychádzal z tých skutkových okolností, ktoré k uplatnenému nároku uvádzala navrhovateľka v návrhu, malo ísť o tzv. absolútnu neplatnosť časti právneho úkonu. Nadväzne na záver okresného súdu, že posudzovaná zmluva o spotrebiteľskom úvere je platná aj v časti úrokov a poplatkov, okresný súd posúdil nárok navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia (v časti úrokov a poplatkov) podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka, ako nedôvodný. Navrhovateľka bola povinná uhradiť odporcovi na jej základe všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy teda aj úroky a poplatky, ktorých vrátenia sa v tomto konaní domáha.

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu tiež vyplýva, že okresný súd sa prednostne zaoberal námietkou premlčania vznesenou odporcom voči nároku uplatnenému navrhovateľkou. Námietku premlčania posudzoval podľa ustanovení § 387, § 391 ods. 1, § 394 ods. 2 a § 397 Obchodného zákonníka upravujúcich premlčanie a s odkazom na 4 ročnú premlčaciu dobu (§ 397) uzavrel, že nárok navrhovateľky uplatnený v návrhu premlčaný nie je (od jednotlivých dátumov úhrad uskutočnených navrhovateľkou vyplývajúcich z platobnej histórie do dátumu podania návrhu na súd - do 06.03.2014 neuplynuli štyri roky).

V odvolaní navrhovateľka namieta a bráni sa s dôrazom na to, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere je ako celok neplatná (právny úkon je neplatný) vzhľadom na formálne nedostatky pri jej uzatvorení, spočívajúce v porušení ust. § 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, a jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je daný z tohto dôvodu. Ak by sa súd nestotožnil s touto argumentáciou, navrhovateľka zotrváva na svojich tvrdeniach spočívajúcich v tom, že zmluvu treba považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú, pre absenciu doteraz ňou namietaných obligatórnych náležitostí zmluvy.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky trvá na tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú s navrhovateľkou uzavrel je platná. Avšak pre prípad, že by odvolací súd zastával iný názor a spochybnil perfektnosť zmluvy o úvere, tak odporca opakovanie trvá na tom, že navrhovateľkou uplatnený nárok je premlčaný podľa § 107 Občianskeho zákonníka v dvojročnej subjektívnej dobe.

Zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní námietku premlčania vzhľadom k tomu, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie skutkových okolností nároku. Preto procesný postup okresného súdu bol správny v tom, keď v prvom rade

pristúpil k skúmaniu, či bola námietka premlčania vznesená účinne. Avšak okresný súd nesprávne právne vec posudzoval, keď v danom prípade ohľadom premlčania aplikoval Obchodný, namiesto Občianskeho zákonníka. Takýto názor nebol správny a bol prekonaný v praxi všeobecných súdov už v čase rozhodovania okresného súdu v danej veci. Potvrďuje to aj dňa 25.03.2014 prijatá novela ust. § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka hoci účinná až od 1. apríla 2015 - teda účinná po vydaní rozhodnutia prvostupňového súdu (vo svojom rozhodnutí ju spomína okresný súd), podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Nakoľko právny predpis, ktorého je táto novela súčasťou - zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení iných zákonov zo dňa 25.03.2014 - neobsahuje prechodné ustanovenia to znamená, že od jej účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne právne vec posúdil aj pokiaľ ide o záver okresného súdu, že zo Zmluvy o poskytnutí pôžičky zo dňa 25.07.2008, ktorá svojím charakterom je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, bola navrhovateľka povinná plniť svoje záväzky aj v rozsahu úrokov a poplatkov.

Iný záver, teda záver o tom že predmetnú zmluvu bolo treba považovať bez ďalšieho za bezúročnú a bezpoplatkovú bolo treba vyvodiť už zo samotnej skutočnosti, že konečná splatnosť úveru, ktorá predstavuje jednu z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorej nedostatok zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, v danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu v zmluve nie je vôbec uvedená. Za právne relevantný v zmysle dikcie zákona nemožno považovať taký názor s akým sa uspokojil okresný súd, že zákonnú povinnosť uvedenia konečnej splatnosti úveru v zmluve, ako podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere možno mať za riadne splnenú, ak konečná splatnosť úveru je v zmluve uvedená celkovým počtom splátok úveru (daný prípad), resp. aj výškou splátky a určením dňa splatnosti prvej splátky a dňa splatnosti ostatných splátok úveru, ktoré má dlžník (spotrebiteľ) veriteľovi zaplatiť. Konečná splatnosť úveru musí byť uvedená určito a jednoznačne tak, že sa uvedie konkrétny dátum (deň, mesiac, rok) konečnej splatnosti úveru a nemožno k nej dospieť iba akýmkoľvek, hoci logickým výpočtom, napr. vyvodeným z celkového počtu splátok úveru.

Pre záver súdu o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov je a aj v danom prípade bolo postačujúce, ak súd zistil, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba čo i len jedna z náležitostí vymenovaných v ods. 3 druhá veta § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože cit. zákon nepredpokladá kumulatívne nesplnenie všetkých zákonom predpísaných podmienok (náležitostí písomnej zmluvy) vymenovaných v ust. § 4 ods. 2, aby úver bolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. stanovuje pod písm. a) až písm. s) obligatórne (podstatné) náležitosti, ktoré každá zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí, aby zmluve o spotrebiteľskom úvere bolo možné pričítať účinky perfektného právneho úkonu.

Odsek 3 cit. paragrafu stanovuje určité výnimky, kedy aj pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná (písm. a) a písm. b)), pričom zároveň stanovuje sankciu pre veriteľa vo forme bezúročnosti úveru a bez poplatkov v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l). Takouto výnimkou však nie je nedodržanie uvedenia konečnej splatnosti úveru (písm. g)) - uvedením presného dátumu.

Na margo odvolacích dôvodov navrhovateľky odvolací súd dodáva, že odhliadnuc od skutočnosti, že ide aj o dôvody, ktoré navrhovateľka v konaní na prvom stupni neuplatnila (§ 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch s vplyvom na platnosť celej zmluvy o úvere) kde sa uplatní postup súdu podľa § 205a O. s. p. , o ďalších odvolacích námietkach týkajúcich sa odvolateľom tvrdenej absencie náležitostí zmluvy o úvere (že zmluva neobsahuje údaj o celkovej výške a mene úveru, výšku počet a termíny splátok úveru) sa odvolací súd v tomto rozhodnutí osobitne nezmieňuje, pretože by išlo o opakovanie rovnakého názoru, aký o nich vo svojom rozhodnutí vyslovil okresný súd, ktorému boli takéto námietky navrhovateľky známe už v čase jeho rozhodovania, pričom v odôvodnení rozhodnutia sa prvostupňový súd s nimi náležite vysporiadal, a odvolací súd sa v tomto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia - na tieto dôvody v tomto rozhodnutí odkazuje (§ 219 ods. 2).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Pre výsledok zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu je rozhodujúce a záväzné bude aj pre súd nižšieho stupňa v ďalšom konaní (§ 226 O. s. p.) zistenie absencie konečnej splatnosti úveru odvolacím súdom (hoci iba jedného nedostatku zmluvy o spotrebiteľskom úvere), ktoré ale má zásadný vplyv na výsledok rozhodnutia, avšak treba zdôrazniť, že vo vzájomnej súvislosti so správnym právnym posúdením účastníkom konania vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku.

V odvolacom konaní odvolaciemu súdu neprináleží nahradzovať chýbajúci právny názor prvostupňového súdu ohľadom právnej kvalifikácie a jej výkladu, na ktorej má byť založené prvostupňové rozhodnutie. Pripustiť takýto postup odvolacieho súdu by mohlo znamenať odňatie možnosti účastníka konania náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Zrušenie rozsudku okresného súdu sa týka aj výroku o trovách prvostupňového konania, pretože ide o závislý výrok, o ktorom súd musí znova rozhodnúť v súvislosti s novým rozhodnutím vo veci samej. Keďže prvostupňový súd bude vo veci ďalej konať, rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu odvolacieho súdu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.